

2010-09-01

PERSCOMMUNIQUÉ

Driejaarlijkse enquête over de valutamarkt en de markt van de afgeleide producten: resultaten voor België

In april 2010 hebben drieënvijftig centrale banken en monetaire autoriteiten, waaronder de Nationale Bank van België, de driejaarlijkse enquête gehouden betreffende de omzet op de valutamarkt en de markt van de afgeleide producten. Zoals gewoonlijk werd de enquête, waaraan zowat 1.300 marktparticipanten hebben deelgenomen, gecoördineerd door de Bank voor Internationale Betalingen (BIS)¹.

Net als bij de vorige enquêtes werden gegevens verzameld over de omzet in de over-the-counter (OTC) valutamarkt (spottransacties, termijntransacties, foreign exchange (FX) swaps, valutaopties en valutaswaps) en de markt van de op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten (forward rate agreements, renteswaps en renteopties).

De vier meest actieve Belgische instellingen² verleenden opnieuw hun medewerking. Het beperkte aantal rapporterende instellingen doet echter geen afbreuk aan de representativiteit van de resultaten van de enquête; zij heeft betrekking op naar schatting ruim 90 % van het in België gerealiseerde marktvolume.

In vergelijking met de vorige enquête wordt voor België een gevoelige afname van de omzet vastgesteld, zowel inzake activiteit op de valutamarkt (- 35 %) als - nog meer uitgesproken - op de markt van de afgeleide renteproducten (- 54 %). Aangezien de wereldwijde omzet respectievelijk groeide met + 20 % (valutamarkt) en + 24 % (renteproducten), is het aandeel van België dan ook gedaald tot respectievelijk 0,6 % (1,2 % in 2007) en 0,4% (1,0 % in 2007).

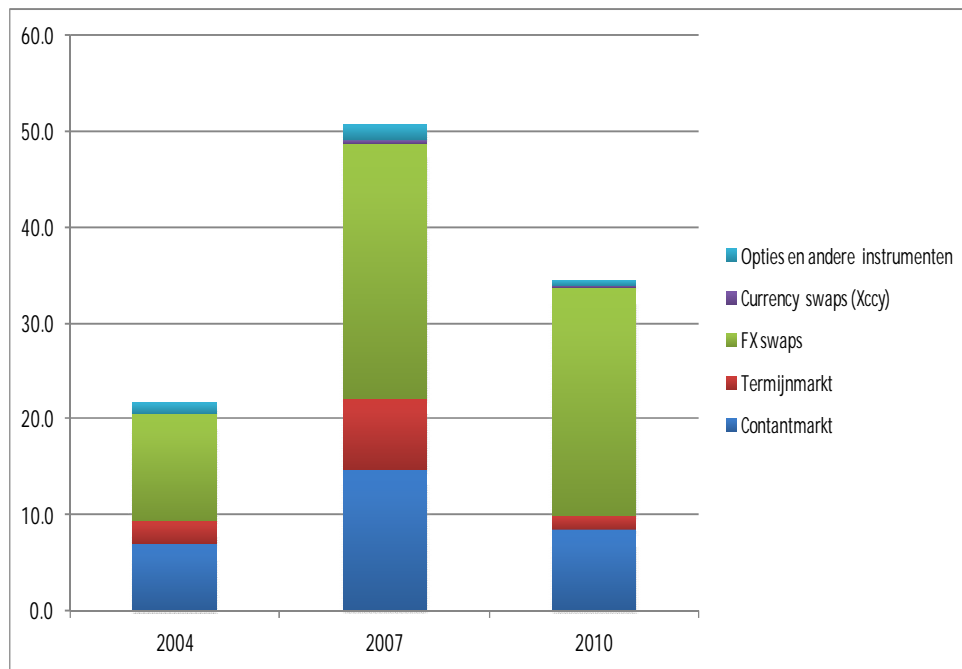
---

¹ De wereldwijde resultaten zijn beschikbaar op de website van de BIS (www.bis.org/publ/rpfx10.htm).

² Dexia Bank België, BNP Paribas Fortis, ING België en KBC Bank.

1. VALUTAMARKT

1.1 ALGEMEEN BEELD

Figuur 1: Gemiddelde bruto dagomzet op de valutamarkt (in miljarden USD)

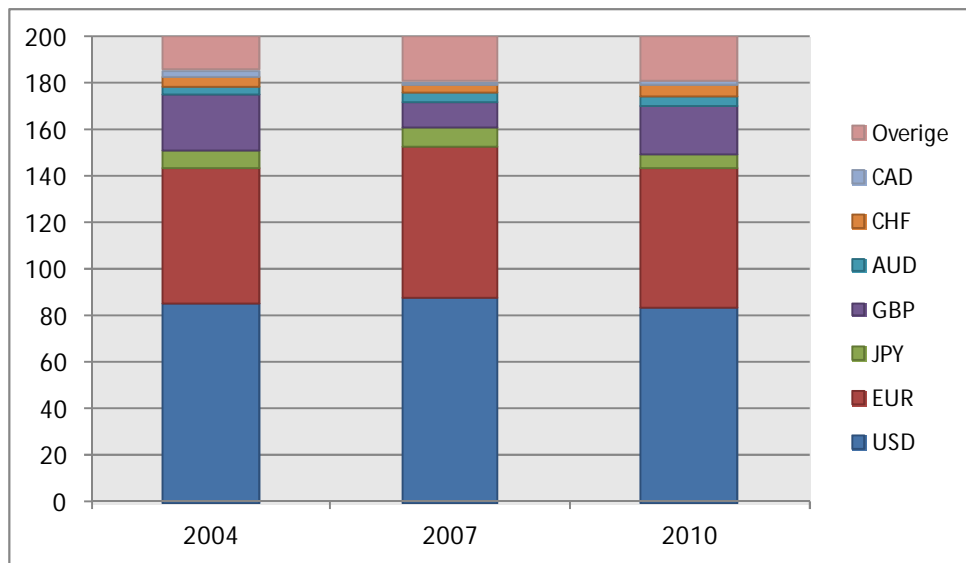
In tegenstelling tot de opnieuw sterke wereldwijde opwaartse trend inzake valutahandel na de reeds ongeziene stijging tussen 2004 en 2007, kende de gemiddelde bruto³-omzet per werkdag in België een forse daling van USD 50,6 miljard in april 2007 naar USD 34,4 miljard⁴ in april 2010 (zie figuur 1 hierboven en tabel 1 in bijlage). De omzetsdaling situeert zich vooral in het segment van de spot- en termijntransacties.

De sterke wereldwijde stijging van de valutahandel is voornamelijk toe te schrijven aan een forse toename in de handel met de zogenoemde "andere financiële instellingen" zoals niet-rapporterende banken, hefboomfondsen, pensioenfondsen, beleggingsfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Voor het eerst was de activiteit met dergelijke "andere financiële instellingen" groter dan de transacties tussen de rapporterende banken. Deze tendens wordt weerspiegeld in de Belgische cijfers, aangezien de globale omzetsdaling volledig te wijten is aan de achteruitgang van de activiteit met andere rapporterende instellingen, terwijl de omzet met "andere financiële instellingen" ook in België is toegenomen (zie tabel 2 in bijlage).

³ Niet gecorrigeerd voor (lokale) dubbelstellingen.

⁴ Gezien EUR/USD op ongeveer hetzelfde niveau staat als in 2007 komt dit grosso modo overeen met de reële stijging.

1.2 VALUTAIRE OPSPLITSING

Figuur 2: Valutaire opsplitsing van de activiteit op de valutamarkt (procenten van bruto dagomzet)

Net zoals bij de globale trend zien we ook in België een lichte afname van het relatieve belang⁵ van USD (van 87 % naar 84 %). De USD blijft hiermee veruit de belangrijkste transactievaluta. Het relatieve aandeel van de euro en Japanse yen daalde eveneens in België, met respectievelijk 6 % en 2 %, in tegenstelling tot de wereldwijde toename van het marktaandeel van deze twee valuta's. Het marktaandeel van het Britse pond daarentegen steeg fors in België, van 11 % naar 20 %, terwijl het wereldwijd zakte van 15 % naar 13 % (figuur 2, tabel 3 als bijlage).

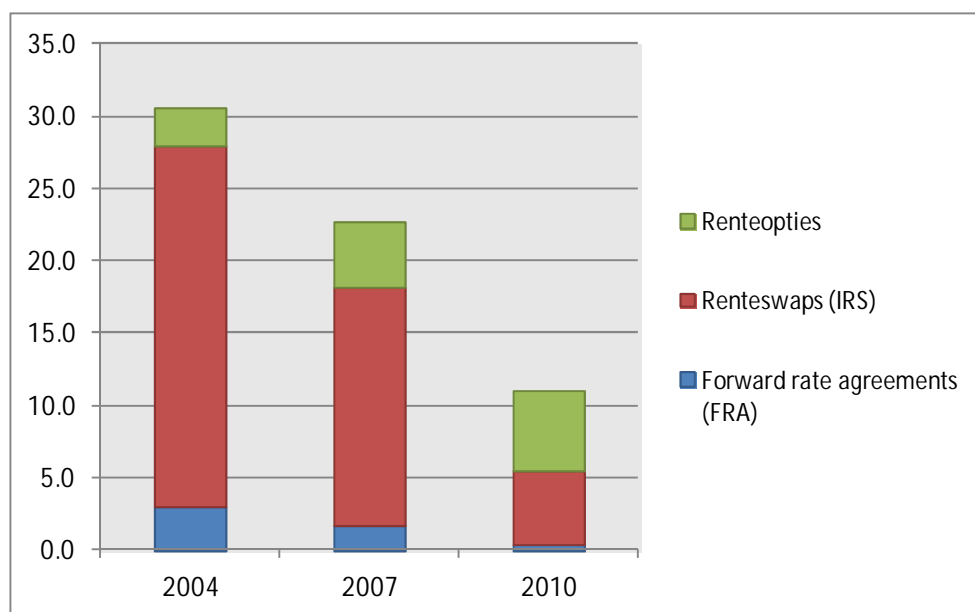
De rubriek "andere valuta's" (aandeel 19 %) dekt in hoofdzaak transacties in de Scandinavische valuta's (NOK, SEK en DKK), valuta's van de nieuwe EU-landen (PLN, CZK, HUF, RON), Aziatische valuta's (SGD, HKD) en de Russische roebel (RUB).

Ondanks een lichte terugval blijft EUR/USD met bijna 50% veruit het belangrijkste valutapaar. "Cable" (GBP/USD) kende een forse stijging, van 7 % naar 15 %, en blijft hiermee, nu met ruimere voorsprong, het tweede belangrijkste valutakoppel. EUR/GBP verdrong USD/JPY van de derde plaats, ingevolge een meer dan halvering van de omzet in laatstgenoemd valutakoppel, bij een een status quo voor de combinatie EUR/GBP (tabel 4 als bijlage).

⁵ Aangezien elke valutatransactie twee valuta's impliceert, bedraagt de som van de relatieve gewichten van alle valuta's 200 % van de totale omzet.

2. MARKT VAN DE OP RENTEVOETEN GEBASEERDE AFGELEIDE PRODUCTEN

2.1 ALGEMEEN BEELD

Figuur 3: Bruto dagomzet van op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten (in miljarden USD)

De geregistreerde bruto-omzet per werkdag van op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten ("OTC interest rate derivatives ") is in België, in tegenstelling tot de globale trend, opnieuw fors afgenomen van USD 22,6 miljard tot USD 11 miljard (figuur 3, tabel 5 als bijlage). De forse daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een daling van bijna 70 % in de renteswaps, die daardoor niet langer het belangrijkste marktsegment uitmaken. De renteopties, die stegen met ruim 25 %, nemen nu de eerste plaats in. De 'forward rate agreements' verschrompelden (- 80 %) tot een dagomzet van slechts USD 0,3 miljard (figuur 3, tabel 5 als bijlage). Net als bij de valutahandel nam het aandeel van de omzet met andere financiële instellingen toe, al bleef de omzet met rapporterende dealers hier wel veruit het belangrijkste (tabel 6 als bijlage).

De stijging in renteopties situeert zich hoofdzakelijk in een toename in renteopties in USD. De forse afname in renteswaps is voornamelijk te herleiden tot een forse daling van renteswaps in EUR (van USD 13,3 miljard naar USD 3,4 miljard) (tabel 7 als bijlage).

3. Statistische tabellen voor België

Tabel 1
Opsplitsing van de valutamarkt volgens de aard van de transacties

(bruto dagomzet in april, in miljarden USD)

Instrument	2004	2007	2010
	21.7	50.6	34.4
Contantmarkt	7.0	14.8	8.4
Termijnmarkt	2.3	7.3	1.6
FX swaps	11.3	26.6	23.8
Currency swaps (Xccy)	0.1	0.4	0.1
Valutaopties en andere instrumenten	1.1	1.5	0.5

Tabel 2

Opsplitsing van de valutamarkt volgens instrument, tegenpartij en vervaldag

(bruto-dagomzet in april, in miljarden USD en percentages)

Instrument/tegenpartij	2004		2007		2010	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Contantmarkt	7.0	32	14.8	29	8.4	24
met rapporterende dealers	5.3	75	11.4	77	5.6	67
met andere financiële instellingen	1.3	18	2.3	16	2.6	30
met niet-financiële klanten	0.4	6	1.1	7	0.2	3
Termijnmarkt	2.3	10	7.3	15	1.6	5
met rapporterende dealers	1.4	60	5.8	80	1.2	73
met andere financiële instellingen	0.6	25	0.7	9	0.3	16
met niet-financiële klanten	0.3	15	0.8	11	0.2	10
FX swaps	11.3	52	26.6	53	23.8	69
met rapporterende dealers	7.1	63	19.6	74	14.1	59
met andere financiële instellingen	2.6	23	5.5	21	8.4	35
met niet-financiële klanten	1.6	14	1.4	5	1.3	5
Currency swaps (Xccy)	0.1	0	0.4	1	0.1	0
met rapporterende dealers	0.1	67	0.2	50	0.1	74
met andere financiële instellingen	0.0	15	0.1	14	0.0	25
met niet-financiële klanten	0.0	19	0.1	36	0.0	1
Valutaopties en andere instrumenten	1.1	5	1.5	3	0.5	2
met rapporterende dealers	0.6	61	0.9	58	0.4	73
met andere financiële instellingen	0.3	30	0.5	31	0.1	21
met niet-financiële klanten	0.1	9	0.2	12	0.0	6
Totaal	21.7	100	50.6	100	34.4	100
met rapporterende dealers	14.4	66	37.9	75	21.3	62
met andere financiële instellingen	4.8	22	9.1	18	11.4	33
met niet-financiële klanten	2.5	11	3.6	7	1.7	5
Lokaal	3.7	17	1.9	4	1.9	5
Grensoverschrijdend	18.0	83	48.7	96	32.5	95
Termijnmarkt	2.3	100	7.3	100	1.6	100
Tot 7 dagen	0.2	9	3.4	47	0.4	22
Van 7 dagen tot 1 jaar	2.0	88	3.8	52	1.3	77
Langer dan 1 jaar	0.1	3	0.1	1	0.0	1
FX swaps	11.3	100	26.6	100	23.8	100
Tot 7 dagen	9.0	80	23.2	87	19.1	80
Van 7 dagen tot 1 jaar	2.1	19	3.4	13	4.7	20
Langer dan 1 jaar	0.1	1	0.1	0	0.0	0

Tabel 3
Valutaire uitsplitsing van de activiteit op de valutamarkten

(in procenten van de bruto-dagomzet in april)

Valutapaar	2004	2007	2010
USD	85	87	84
EUR	59	66	60
JPY	8	8	6
GBP	24	11	20
AUD	3	4	4
CHF	4	4	5
CAD	2	1	1
Andere valuta's	15	19	19
Alle valuta's*	200	200	200

* aangezien zowel de basisvaluta als de genoteerde valuta worden gebruikt voor de berekening van de relatieve gewichten in de totale omzet, beloopt de som van die relatieve aandelen 200%.

Tabel 4
Opsplitsing van de valutamarkt per valutakoppel

(bruto-dagomzet in april, in miljarden USD en procenten)

Valutapaar	2004		2007		2010	
	Bedrag	%	Bedrag		Bedrag	%
USD/EUR	9.5	43.8	29.3	57.8	16.0	46.5
USD/JPY	1.1	5.2	2.1	4.2	0.9	2.6
USD/GBP	3.8	17.7	3.6	7.1	5.3	15.4
USD/AUD	0.7	3.0	1.4	2.8	1.1	3.3
USD/CAD	0.5	2.2	0.2	0.4	0.2	0.7
USD/CHF	0.5	2.3	1.1	2.1	1.2	3.5
EUR/JPY	0.5	2.4	0.8	1.6	0.9	2.5
EUR/GBP	1.4	6.6	1.3	2.6	1.3	3.7
EUR/CHF	0.5	2.2	0.4	0.8	0.5	1.4
EUR/CAD	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1	0.4
EUR/AUD	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.4
Andere valutakoppels	3.1	14.4	9.6	19.0	6.8	19.7
Alle valutakoppels	21.7		50.6		34.4	

Tabel 5
Op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten

(bruto-dagomzet in april, in miljarden USD)

Instrument	2004	2007	2010
Interest rate instruments	30.5	22.6	11.0
Forward rate agreements (FRA)	2.9	1.7	0.3
Renteswaps (IRS)	25.0	16.5	5.2
Renteopties	2.6	4.4	5.5

Tabel 6
Opsplitsing van de op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten
volgens instrument en tegenpartij

(bruto-dagomzet in april, in miljarden USD en procenten)

Instrument/tegenpartij	2004		2007		2010	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Forward rate agreements (FRA)	2.9	100	1.7	100	0.3	100
met rapporterende dealers	1.7	60	1.4	82	0.3	96
met andere financiële instellinge	1.1	39	0.3	18	0.0	4
met niet-financiële klanten	0.0	1	0.0	0	0.0	0
Renteswaps (IRS)	25.0	100	16.5	100	5.2	100
met rapporterende dealers	15.0	60	13.1	79	3.5	69
met andere financiële instellinge	7.0	28	2.9	17	1.5	29
met niet-financiële klanten	3.0	12	0.6	3	0.1	2
Renteopties	2.6	100	4.4	100	5.5	100
met rapporterende dealers	1.7	64	2.8	63	3.8	70
met andere financiële instellinge	0.9	34	1.5	34	1.5	28
met niet-financiële klanten	0.0	2	0.1	3	0.1	2
Totaal	30.5	100	22.6	100	10.9	100
met rapporterende dealers	18.4	60	17.3	76	7.7	70
met andere financiële instellinge	9.0	30	4.7	21	3.1	28
met niet-financiële klanten	3.1	10	0.7	3	0.2	2
Lokaal	1.4		2.3		1.0	
Grensoverschrijdend	29.1		20.3		9.9	

Tabel 7

Valutaire uitsplitsing per instrument van op rentevoeten afgeleide producten

(bruto-dagomzet in april, in miljarden USD)

Valuta	2004	2007	2010
Forward rate agreements (FRA)	2.9	1.7	0.3
USD	0.3	0.1	0.0
EUR	2.3	1.5	0.2
JPY	0.0	0.0	0.0
GBP	0.0	0.0	0.0
CHF	0.1	0.0	0.0
CAD	0.0	0.0	0.0
AUD	0.0	0.0	0.0
SEK	0.0	0.0	0.0
Andere valuta's	0.1	0.1	0.1
Renteswaps (IRS)	25.0	16.5	5.2
USD	3.8	1.3	1.2
EUR	15.7	13.3	3.4
JPY	0.0	0.1	0.2
GBP	5.0	0.9	0.1
CHF	0.3	0.5	0.1
CAD	0.1	0.1	0.0
AUD	0.0	0.1	0.0
SEK	0.1	0.1	0.1
Andere valuta's	0.1	0.1	0.1
Renteopties	2.6	4.4	5.5
USD	0.4	0.1	1.2
EUR	1.9	4.1	3.6
JPY	0.0	0.0	0.2
GBP	0.2	0.1	0.1
CHF	0.1	0.1	0.1
CAD	0.0	0.0	0.0
AUD	0.0	0.0	0.0
SEK	0.0	0.0	0.1
Andere valuta's	0.0	0.0	0.1
Andere producten			
Totaal	0.0	0.0	0.0
USD	0.0	0.0	0.0
EUR	0.0	0.0	0.0
JPY	0.0	0.0	0.0
GBP	0.0	0.0	0.0
CHF	0.0	0.0	0.0
CAD	0.0	0.0	0.0
AUD	0.0	0.0	0.0
SEK	0.0	0.0	0.0
Andere valuta's	0.0	0.0	0.0